

Til: LO-Aktuell

Dato: 9.11.94

DET ER NÅ VI MÅ TA AVGJØRELSEN

Av statsminister Gro Harlem Brundtland

Det er bare noen få dager igjen til det norske folk skal avgjøre om vi skal delta i EU-samarbeidet eller om vi skal stå alene utenfor. Vi har en lang debatt bak oss, særlig vi i arbeiderbevegelsen. Det har ikke være mangel på informasjon; tusenvis av artikler, brosjyrer og en rekke bøker er skrevet; - studiesirkler, seminarer og møter er avholdt.

EU-saken er sammensatt og den har mange sider. Det er jo derfor den engasjere som den gjør. Men nå er tiden til å veie for og imot i ferd med å ebbe ut. Nå er det tid for å ta standpunkt for den som ikke alt har bestemt seg.

Arbeiderpartiet har hatt en grundig Europa-debatt helt siden 1990. Da jeg i 1992 for min del konkluderte med at Norge burde søke medlemskap og forhandle samtidig med Sverige og Finland, oppsummerte jeg mitt syn slik på landsmøtet i Hordaland Arbeiderparti: "Et samarbeid i EF gir ikke svaret på alle våre utfordringer. Men det setter oss bedre i stand til å møte dem".

Den avtalen forhandlingene førte fram til bekrefter dette. Vi har fått en god avtale som tar hensyn til norske interesser. EU-landene viste vilje til å tilpasse sitt regelverk til en ny situasjon, når samarbeidet også skal omfatte den nordligste delen av Europa. Når EU-samarbeidet utvides slik at alle de nordiske landene kan bli med, betyr det den største forandringen av EU-samarbeidet på 20 år. De nordiske landene vil sitte på en fjerdel av plassene rundt EU-bordet. Det gir en helt annen styrke for nordiske verdier i Europa. Det er en mulighet også Norge må gripe.

Mange som er i tvil fordi de ser mye som EU-samarbeidet ikke gjør godt nok. Det gjør også jeg. EU-landene reagerte for sent på den voksende arbeidsledigheten. EU bør ha større ambisjoner på områder som miljø, sosiale og faglige rettigheter og felles innsats for den tredje verden. Vi har mye å lære EU når det gjelder forvaltningen av fiskeresursene, noe de selv har innsett fordi det er det norske forvaltningsregimet som skal videreføres i nord. Jeg skulle ønske meg større innsats i samarbeidet med Russland i nord, og jeg mener EU bør gå sterkere inn for bruk av renere energi i hele Europa.

Et politisk samarbeid mellom selvstendige land vil stadig være i utvikling. Derfor er det viktig å skille mellom feil og mangler ved EU-samarbeidet og argumenter som skulle føre til den konklusjon at Norge burde velge å stå alene utenfor det samarbeidet nesten alle andre europeiske land ser som det sentrale i vår verdensdel.

EU-samarbeidet er der, og det kan brukes. Det er i hvertfall ikke noe alternativ å lage noe nytt samarbeidsorgan for Europa. Det er det heller ingen andre land som ønsker. De andre vil være med i EU-samarbeidet.

Det var endringene i Øst-Europa og Berlinmurens fall for fem år siden som forandret historiens gang. Vårt ønske om å komme bort fra et delt Europa ble en realistisk mulighet. Neste gang EU-samarbeidet skal utvides, blir det østover.

Det er nå Norge har muligheten til å være med å bygge et tryggere og bedre Europa. Det er nå vi kan være med å bruke mulighetene for en sterkere miljøinnsats. Det er nå vi kan gå inn for gjøre vårt til å få bedre styring med økonomien i et Europa hvor vi er så avhengig av hverandre.

Det vi ikke må lukke øynene for, er at den politikken EU-landene fører og det de gjør sammen gjennom EU, uansett påvirker oss - enten vi liker det eller ikke. EU vil være det sentrale europeiske forum for samarbeid

om handel og økonomi, miljøpolitikk og bekjempelse av internasjonal kriminalitet. Skal Norge være med og forme vedtak og regelverk i årene framover, må vi ha stemmerett i EU-samarbeidet. Står vi utenfor, får vi ingen ting å si. Det kan vanskelig være noe ideal for en politisk bevegelse som har som ambisjon å styre samfunnsutviklingen.

For det kommer til å betyr noe for norske arbeidsplasser når EU lager regler og standarder som vil gjelde på hele det europeiske markedet med 340 millioner mennsker. Når det lages standarder for treforeldlingsprodukter, bør Norge være med for å ivareta interessene til arbeidsplassene i vår egen treforedlingsindustri. Når japanske bilprodusenter bestemmer seg for at 80% av delene til bilene de produserer skal komme fra EU-land, blir det vanskeligere for norsk delprodusenter å få leveranser, hvis vi står utenfor.

For meg er det viktig når ansatte og ledelse ved en lang rekke bedrifter i mange bransjer er kommet til at det tryggeste for deres bedrift, er at Norge er med i EU. Oppgaven å selge blir tyngre og famtida mer usikker om vi skal stå utenfor. Den byrden og den usikkerheten bør vi ikke legge på våre arbeidsplasser. Vi kan heller ikke lukke øynene for at EØS-avtalen svekkes når så mange av EFTA-landene går inn i EU.

Hva skule vi frykte ved å være med? Problemet i dag er ikke at landene samarbeider for mye. Min erfaring er at det samarbeides for lite i en verden hvor vi trenger hverandre. Og at samarbeid blir bedre uten at Norge er med, er vanskelig å forstå. Det er **nå** vi kan bli med å forme det nye Europa, i de avgjørende årene som ligger foran oss. Det er for meg det avgjørende argument for at vi bør si ja. Det er tryggere å møte fremtiden sammen med våre venner og allierte, enn å skulle stå alene.

Godt valg!